

ΚΡΗΤΗ

ΠΑΓΚΡΗΤΙΟ ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

**ΤΟ ΔΕΚΑ
ΣΧΕΔΙΑΖΕ
ΑΠΑΓΩΓΗ
ΤΟΥ
ΒΑΣΙΛΙΑ
ΚΩΝ/ΝΟΥ**

Τα κρητικά νιατα τιμήσαν
τους νεκρούς του
Πολυτεχνείου

**ΚΑΙ ΣΥ ΛΑΕ ΒΑΣΑΝΙΣΜΕΝΕ ΜΗ ΞΕΧΝΑΣ
ΤΗΝ ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ**

ΑΡΧΕΙΟ ΣΠΕΛΕΟ

Πολλοί χάθηκαν
μέσα στους δαιδαλώδεις
διαδρόμους του και χρειάστηκαν
τρεις ή τέσσερις μέρες για να βρουν
τόν σωστό δρόμο και να φθάσουν στην έξοδο,
του Λαβύρινθου, που είναι ένα από
τά μεγαλύτερα και ωραιότερα
σπήλαια της Βαλκανικής
χερσονήσου

ΜΙΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΙ ΣΤΟΝ ΛΑΒΥΡΙΝΘΟ

'Ακολουθώντας τὰ ἴχνη τοῦ Θησέα εἰς τὸ ἄντρο τοῦ Μινώταυρου

Ἦταν μιὰ θερμὴ μέρα τοῦ Σεπτεμβρίου, ὅταν ὕστερ' ἀπὸ τριῶν ὥρῶν αὐτοκινητικὸ ταξίδι, φεύγοντας ἀπ' τὸ Ἡράκλειο, φτάσαμε στὸ γραφικὸ χωριὸ Καστέλι γιὰ νὰ ἐπισκεθῶμε τὸ Λαβύρινθο τῆς Γόρτυνας. Τὸ χωριὸ αὐτὸ εἶναι πλησιέστερο πρὸς τὸ ἱστορικὸ σπήλαιον, ποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς Βαλκανικῆς καὶ ἰσως τῆς Εὐρώπης.

Βρίσκεται στὰ ἀνατολικά ἄκρα τῆς ὁροσειρᾶς τῆς Ἰδης, πρὸς τὸν εὐφορὸ κάμπο τῆς Μεσσαρᾶς, καὶ τὸ 1818 τὸ σχεδιαγράφησε ὁ E. W. SIEPER.

Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ περιεργότερα μεγάλα σπήλαια, φυλάσσων μερικὰ νεκροὶν πουλῶν. Μόλις φτάσαμε προσηλάσαμε ἐκεῖ νὰ βροῦμε ἓνα ὄδηγό, γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ στὸ Λαβύρινθο καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι κατεῖχε χωρὶκὸς δὲν ἀναλαμβάνει νὰ χρησιμοποιοῦν ὡς ὄδηγός σέ τόσο ἐπικίνδυνη περιπέτεια, παρὰ μόνον ἓνας γέροντος 70άρου, ὁ γέροντος - Νικόλαος Δαγκοραλάκης. Ὁ γέροντος αὐτός εἶναι ὁ μόνος ποῦ ξέρει καλὰ τὰ κατατόπια τοῦ σπηλαίου.

Ζητήσαμε τὴν ἐξήγησιν ἀπὸ τὸν ἴδιο καὶ δὲν δυσκολεύθηκε νὰ μᾶς τὴ δώσῃ.

—Ἐγὼ, εἶπε, ξέρω καλὰ τὸ Λαβύρινθο (εἶτι λένε τὸ Λαβύρινθο

οἱ χωριάτες τῆς Μεσσαρᾶς) στὴν ἐπανάστασιν τοῦ 69'. Τότε, ὅλοι οἱ κάτοικοι τῶν γύρω χωριῶν κλειστήκαμε στὴ σπηλιὰ, γιὰτὶ μᾶς κυνηγοῦσαν ὄλοις νὰ μᾶς σφάξουν καὶ ἐγὼ ἤμουν μικρὸ κοπέλι καὶ γυμνοῦσα τρεῖς μῆνες μέσα μ' ἄλλα κοπέλια, ὡς ποῦμαθα τὰ κατατόπια!..

Τρεῖς ὥρες

Ὁ ἴδιος μᾶς πληροφορεῖ γελώντας ὅτι γιὰ νὰ γυρίσουμε ὄλο τὸ Λαβύρινθο, θέλωμε τουλάχιστον τρεῖς ὥρες, ὅτι οἱ διάδρομοὶ τοῦ γυρίζουν μέσα στὰ κατάψυχρα σπλάγχνα τοῦ βουνοῦ ποῦ ὑψώνονται πρὸ πάνω ἀπ' τὸ χωριό, σάν τὸν κορμὸ ἐνὸς κουλουρισμένου φιδιού, καὶ ὅτι, σπουδὸς δὲν ἀκολουθῆσαι πιστὰ τὸν ὄδηγό σου, μπορεῖ νὰ γυρνᾷ ἀλόκληρες μέρες ὥσπου νὰ ἐκπύθῃ στὸ φῶς τοῦ ἡλίου.

Ἐπιπλέον εἰσέλασε μονάχος τοῦ τὰ ἀπαραίτητα σύνεργα τῆς ὑπογείου περιπλάνησης, κάτι μεγάλα, ἀσυνήθως χοντρά κερὰ, ἓνα γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ τοὺς ἀνδράποὺς τῆς συνοδείας μας καὶ ἓνα λυχνάκι γιὰ τὸν ἑαυτοῦ του καὶ ξεκινήσαμε.

Εἰμαστε ὄλοι πέντε. Ὁ γέροντος - Νικόλαος, ὁ γιός του, ὁ ὀψοφονιάτης καὶ δυὸ Κρητικοποῦλες τοῦ ἴδιου χωριοῦ. Τὸ στόμιον τοῦ Λαβύρινθου ὀριεῖται ἀπάνω σ' ἓνα βουνό,

πρόσβαση τοῦ Ψηλορείτη, ἀπὸ τὰ ἀγέρωχα βουνὰ τῆς Κρήτης, ποῦ κλείνουν ὀλόγυρα τὴ γραφικὴ πεδιάδα τῆς Μεσσαρᾶς.

Σ' ἓνα τοπίο ἀγριωπῶς, γυμνὸ ἀπὸ δέντρα καὶ κάθε εἶδους θλάσθησι, ὄπου σπανίως ἀνεβαίνουν ἀνθρώποι ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γιδοβοσκούς, καὶ ὄπου ἡ ζωὴ περιορίζεται εἰς τὸν περσφικὸν τσοπανόσκυλον, στ' ἀγριοπούλια καὶ τὰ ὄρκα ποῦ λακιάζουν πότε - πότε μὲ τὸ πέταγμα τοὺς τὸν ὄρανον, ἢ παρὰ τὸν μετὰ τοὺς κρωγμούς τοὺς τὴν ἡσυχίαν τῆς ἐρημίας.

Περπατοῦμε μισὴ ὥρα ἐπάνω στὸ ἐρημικὸ μονοπάτι, σὲ μιὰ ἐκτασί χωρὶς δέντρα, γιὰ νὰ φτάσουμε εἰς τὸ στόμιον τοῦ Λαβύρινθου.

Τέλος, φτάσαμε καὶ ὁ γέροντος ὄδηγός μας μᾶς κάνει νεῦμα, ὅτι πρὶν μποῦμε στὸ σπήλαιον πρέπει νὰ ξεκουραστοῦμε. Καθόμαστε ἐκεῖ εἰς ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας καὶ ὕστερα ἀνάβουμε τὸ λυχνάκι καὶ τὰ χοντρά κερὰ καὶ ἀκολουθώντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλο τραβοῦμε πρὸς τὴν διεύθυνσιν, ποῦ δείχνει ὁ γέροντος - Νικόλαος.

Περνοῦμε μὲ κάποια συγκίνησιν τὴν εἴσοδον τοῦ ἱστορικοῦ σπηλαίου καὶ δρισκοῦμαστε σ' ἓνα πλατὺ ὑπόγειον ἀνοιγμα, ὄπου δασυλεῖ αἰώνιον οὐρόσπο.

Εἶναι ὄ... προβάλαμος τοῦ Λαβύρινθου, ἀπὸ ὄπου ξεκινᾷν στὸ ἐσωτερικὸν τοῦ βουνοῦ διάφοροι ὑπόγειοι διάδρομοι.

